

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 7

Fylke: Rogaland

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Tisted

Emne: Skav.

Bygdelag: Halsnøy

Oppskr. av: John T. Halsnøy

Gard: Halsne

(adresse): Skartveit.

G.nr. 22 Br.nr. 6.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Spør. 1.

SVAR

Ja, det må normalt være altaffør eller
hjelpfør.

" 2.

Her brukar ein å sia fōra, eg har fōra.

" 3.

Eg skjave (notis) eg skov, har skov (fortis).

" 4.

Det var ålment å skava vintertved-
tanne der ein hadde den slags skog, utan
omsyn til høimengden, men særlig i kin-
ge høiar skov ein heile vinteren å vå-
ren med, om det var nautsynt.

" 5.

Her nytar ein fyrst å fremst ask, men
og rautn, eik å selja. Andre skogslag
vart ikkje brukt til skav her. Ask
held ein for best til skav.

" 6.

Her har ikkje ortet skav nytta
om eit sars beslag.

" 7.

Her slikt rim har eg ikkje hørt gjeld,
men her gjeng eit rim så lyddis soleis:
Ask gjer kinnå rask, eik gjer kinnå veik.

Allige kan kinnast gott, oggja, o' ravnast
ggja smit i gnaeddi.

8.

gjev krukka skar beste til hii, o'
dof gar ein naer ein skot endin fii-
ka eller samast gjev vinkum o' om
naestkast om vinnu, skindom samom
med til hii, men etast beste skar til
mestis for dagen. Eg har datt oggja
of for 100 ar o' lamast ardan, skot dei
hette (hast) til smolen. Se brette dei
ein skara skurpa med ein linn bii
gjev smiten o' kallas hotskast. His
danne kinnast ein skara smalt oggja
skar, se smolen of.

9.

2 gamle dagar, dei kynnast varf mindu
skara, o' dei sates oggja, o' motta
vart beste med smolen o' grette smot
Namast gjev motta varf of kaste
om kynnast beste motta kinnast, o'
his kynnast dei skara hii brette
Motta ar skara o' gjev gift for kom
of gnaestungar.

10.

Her gjev smolen best med smolen
eller mottast. Sjogast o' kynnast hii.

11.

Ein rulle, kynnast eller gjev of motta.

12.

Her kallas motta, hii smolen hii brette o' motta.

13.

Ja, kinnast hii motta, hii gjev dei of o' skara
va, kalla ein med samom o' motta.

Sjern. 14.

Frå fyrst i november til júl á om kvítt var lífe líke til miðjun av mai. Det reknast ikkje for noka særst súrt eller hart arbeid á heita mork, á nokon langfredagstær eller mork, har eg ikkje høvert segg om.

" 15.

Eller gamalt skov ein altid inne i skáva, men i seinare tid x kvinnfolka vorde mer fine på det, så ein held til på kjøkken á om varen jamvel i fjaset eller ein annen stad i lóa.

" 16.

Der brúkkles mest ein stúkkjå med ei kofilla túlla rúmt inne ved tjálle. Men der brúkkles og ein halvslede av brálen langkjå så ein laga skaff eller handtak på i eine enden á kalla det ein skavljå, á ein slik kúme ein brúttu i mange ár. Om fjusleljær var betre som skavljå enn dei så der brúttas, har eg ikkje kjenttskab til.

" 17.

Ein högg morkjå upp i vaskúben eller ute på kúmet ein stad i sventag 1 alen (ca 60 cm.) lengde á kvillar (högg all kvist á knaggar slutt av - á bot den så inn. I gamle dagar kvista ein jamvel morkjå inne i skáva. Ein brúttar som regel ein skartrak laga av ein 3! plank e.l. med 4 bein, med ein stótt nagla godt fast på tinnusida, á med ein spinne ute i enden (skavpinne). Hjelved er ukjent her.

4717

4717

18. Spm.

lyst og navn minnet brille var ein
skinn (alm) ja gult i skinn minna
ein brille (skabbakinn), ja ein skp-
ja skabbakinn til med ein skil stö
krakt og soga gæ. Skabbakinn var mg-
ri mykta þinnant i alur f. Sum mál-
he vara vel arpaðar eller dur skab dur
skulle slá, þá dur var ríktig við om
dur var líka högt minna all ígiltar. Þá
gamla ríktigheitur allé dur skabbakinn
minna blóm. Orð skabbakinn þá mg utgimt

Samn. 7

19.

Ein sif ja skabbakinn, skabbakinn
in minnurnum eller albor þá högt hne
hald skabbakinn með eudum mál skabbakinn
mun eller skabbakinn, og með annar hald
hald ein skabbakinn, drag dunn þann
og skabbakinn minna hagn, alur dur þann,
eller som ein við hne skabbakinn gætt eller
þinn til, og var ein eudum þá skabbakinn
endokinnur ein skabbakinn og skabbakinn.

20.

Þyrt dur ja skabbakinn ein al mál.

21.

Þóttin ein skabbakinn kallast skabbakinn
og skabbakinn ein skabbakinn, og skabbakinn
er skabbakinn ein skabbakinn.

22.

Skil þá ríktigheitur ein skabbakinn
er ein skabbakinn eller í högt 4-5 f.
in minnall. Skabbakinn þá som minn er 60 em.

23.

Neðan ein þá skabbakinn kallast skabbakinn, ein skabbakinn
er. Þá er þá skabbakinn þá skabbakinn, þá
kynnur og skabbakinn skabbakinn.

4717

Skar.

Emmene. 7.
Jern. 24.

Nokun fast regel korleis skarvet skal vera fint eller grovare r her ikkje det r meir etter som kjyrmne blir vant med det, men dei likar best kjymm a fin mork. Der r sakteus stor skjel på folk både a skava fint a vara-så me seie-snare.

" 25.

Ja, skjovlarnr r som du kokke smaket, den r god a ta til når som helst. Den r f. d. gjær a steikja vaffelkaka med, men elles til all koking så skal ha litt a br snögg kok.

" 26.

Det har vorte mindre skaving etter kvart a r for ein stor del slutt. - mykje skuld arbeidshjelp, men her r enno ein a arneke så skjær om du har mork a høve til det vinterkvellarnr.

Far ein mork - a då sarleg ask - r det eit godt for a kjyrmne vert kverne a hetsige av dem.

4717

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING